

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ

Інститут гуманітарної підготовки та державного управління
(назва інституту)

Кафедра філології та перекладу
(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Zem Директор інституту гуманітарної
підготовки та державного управління
(назва інституту)

[Signature] Д. І. Дзвінчук
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” 2018 р.

ПЕДАГОГІКА (ВСТСЕ.01 А)
(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
(рівень вищої освіти)

галузь знань	<u>03 – Гуманітарні науки</u> (шифр і назва)
спеціальність	<u>035 – Філологія</u> (шифр і назва)
спеціалізація	<u>035.04 – "Германські мови та літератури (переклад включно) "</u>
освітньо-професійна програма	<u>"Англійська філологія та переклад"</u> (назва)
вид дисципліни	<u>вибіркова</u> обов'язкова / вибіркова

Івано-Франківськ – 2018

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ**

Інститут гуманітарної підготовки та державного управління
(назва інституту)

Кафедра філології та перекладу
(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту гуманітарної
підготовки та державного управління
(назва інституту)

_____ Д. І. Дзвінчук
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ ___ ” _____ 2018 р.

П Е Д А Г О Г І К А (ВСГСЕ.01 А)
(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
(рівень вищої освіти)

галузь знань	<u>03 – Гуманітарні науки</u> (шифр і назва)
спеціальність	<u>035 – Філологія</u> (шифр і назва)
спеціалізація	<u>035.04 – "Германські мови та літератури (переклад включно) "</u>
освітньо-професійна програма	<u>"Англійська філологія та переклад"</u> (назва)
вид дисципліни	<u>вибіркова</u> обов'язкова /вибіркова

Івано-Франківськ – 2018

Робоча програма дисципліни «Педагогіка» для студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Англійська філологія та переклад» на здобуття ступеня бакалавра за спеціальністю 035 «Філологія» зі спеціалізацією 035.04 «Германські мови та літератури (переклад включно)»

Розробник:

доцент кафедри філології та перекладу,
(посада, назва кафедри, науковий ступінь, вчене звання)

кандидат педагогічних наук, доцент

(підпис)

Янишин О. К.
(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри філології та перекладу
(назва кафедри)

Протокол від «___» _____ 2018 року № _____

Завідувач кафедри

філології та перекладу
(назва кафедри)

(підпис)

(О. В. Когут)
(прізвище та ініціали)

Узгоджено:

Завідувач випускової кафедри

філології та перекладу
(назва кафедри)

(підпис)

(О. В. Когут)
(прізвище та ініціали)

© ІФНТУНГ, 2018 рік
© Янишин О. К., 2018 рік

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристики навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань: <u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва)	Дисципліна вільного вибору студента
	Спеціальність: <u>035 Філологія</u> (шифр і назва)	
Модулів – 1	Спеціалізація <u>035.04 – Германські мови та літератури (переклад включно)</u>	Рік підготовки
Змістових модулів – 3		3-й–
Індивідуальне науково-дослідне завдання –	Освітньо-професійна програма <u>Англійська філологія та переклад</u>	Семестр
		5-й
Загальна кількість годин – 90		Лекції
		18 год.
		Практичні
		18 год.
		Лабораторні –
		Самостійна робота
		54 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Рівень вищої освіти: <u>перший (бакалаврський)</u>	Індивідуальні завдання –
		Вид контролю:
		іспит

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання 2:3

- для заочної форми навчання =

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Педагогіка» згідно з чинним РНП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Усього	Розподіл по семестрах
		Семестр <u>5-й</u>
		<u>Денна форма навчання (ДФН)</u>
Кількість кредитів ECTS	3	3
Кількість модулів	3	3
Загальний обсяг часу, год	90	90
Аудиторні заняття, год, у т.ч.:	36	36
лекційні заняття	18	18
семінарські заняття	18	18
практичні заняття	0	0
лабораторні заняття	0	0
Самостійна робота, год, у т.ч.	54	54
виконання курсового проекту (роботи)	0	0
виконання контрольних (розрахунково-графічних) робіт	0	0
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	4	4
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	11	11
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	9	9
підготовка звітів з лабораторних робіт	0	0
підготовка до екзамену	30	30
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

Усього:

Модуль 1 – змістових модулів -3.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ, ЇЇ МІСЦЕ І ЗНАЧЕННЯ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

1.1 Опис дисципліни "Педагогіка"

ВГСЄ.01 А «Педагогіка» 3 кред., 90 год., 1лекц., 1 практ., V семестр.

Загальні основи педагогіки. Педагогіка як наука про виховання. Поняття педагогіки, історія її становлення. Структура педагогіки. Основні завдання педагогіки. Мета виховання. Виховний ідеал. Розвиток і формування особистості. Поняття особистості. Фактори формування і розвитку особистості. Соціалізація особистості. Закономірності та рушійні сили розвитку особистості. Педагогічне дослідження і педагогічний процес. Методологія і технологія педагогічного дослідження. Методи педагогічного дослідження. Характеристики педагогічного процесу. Закономірності педагогічного процесу. Функції педагога. **Дидактика.** Проблеми та тенденції розвитку дидактики. Навчальний процес. Закони, закономірності та методи навчання. Форми організації навчання. **Теорія виховання.** Основи теорії виховання.

1.2. Предмет, мета й завдання вивчення дисципліни

Реформування системи освіти України розглядає педагогіку як теоретико-методологічну і методичну основу національної системи освіти, вимагає відродження національних освітніх традицій і відкритості зарубіжному досвіду, втілення перспективних технологій навчання. За таких умов вивчення педагогіки має цілеспрямовано і методично обґрунтовано поєднувати вивчення загальних положень педагогіки з опануванням сучасних загально-дидактичних методів, прийомів і засобів навчання, технологій і техніки викладання.

На сьогоднішньому етапі розвитку суспільних відносин педагогіка має стати теоретико-методологічною та методичною основою національної системи освіти. Знання основ педагогічної науки є обов'язковою складовою професійної підготовки філолога, який має навчитися застосовувати отримані професійні знання у своїй практичній діяльності, що й обумовило внесення навчальної дисципліни «Педагогіка» до навчального плану підготовки бакалавра.

Предмет навчальної дисципліни: загальні основи педагогіки та її історії; дидактика (теорія навчання); теорія виховання.

Мета дисципліни – сформувати у студентів наукові поняття про педагогіку, її цілі та завдання, закони, закономірності, цілі, принципи, зміст, методи та форми навчання й виховання, допомогти майбутнім філологам оволодіти основними педагогічними положеннями та вміннями застосовувати їх в майбутній професійній та педагогічній роботі.

Мета вивчення дисципліни – набуття фахівцями педагогічної компетенції, шляхом:

– опанування студентами науковими поняттями про педагогіку, її цілі та завдання, системою знань загальнометодологічних основ педагогіки, дидактикою як теорією освіти та навчання, теорією і практикою виховання;

– формування педагогічної когнітивної сфери особистості майбутнього фахівця;

– набуття необхідних загальних педагогічних умінь і навичок з організації навчально-виховного процесу в освітньому навчальному закладі та для організації самоосвіти упродовж життя.

1.3 Місце і значення дисципліни у навчальному процесі

Місце у структурно-логічній схемі підготовки спеціаліста: вихідна. Передусе вивчення ВСГСЕ.06 «Методики навчання іноземної мови», та проведенню СПП.03 Б «Виробничої практики (педагогічної)».

Для успішного вивчення курсу «Педагогіка» студент повинен мати міцні знання з ряду дисциплін:

1) з циклу 1 «Дисципліни загальної підготовки» нормативного змісту підготовки бакалавра: ГСЕ.01 «Історія та культура України», ГСЕ.02 «Українська мова (за професійним спрямуванням)», ГСЕ.05 «Сучасна українська мова та культура наукового мовлення»; ГСЕ.11 «Вступ до спеціальності та ОНД», ГСЕ.13 «Медіаосвітні технології» та ГСЕ.14 «Основи теорії мовної комунікації»;

2) з циклу 1 «Професійно орієнтовані дисципліни» профільної спеціалізованої освітньо-професійної програми підготовки бакалавра: СГСЕ.01 А «Психологія».

Також необхідні загальноосвітні та базові знання з історії та географії України й інших держав, української та всесвітньої літератури, культури, звичаїв і традицій українського народу та інших народів світу.

Дисципліни, які забезпечує «Педагогіка»: ВСГСЕ.06 «Методика навчання іноземної мови» та СПП.03 Б «Виробничої практика (педагогічна)».

Основні теоретичні положення, ідеї курсу розглядаються через призму психологічних механізмів, закономірностей природного розвитку учня, його пізнавальної діяльності, становлення особистісних рис, що є умовою творчого пошуку вчителем шляхів, методів, впливу на особистість у процесі взаємодії з нею. Головні положення опираються на знання студентами ГСЕ.04 «Філософії» як методологічної бази та СГСЕ.01 А «Психології» як теоретичної основи.

Згідно з освітньо-професійною програмою вивчення дисципліни має сприяти формуванню здатності реалізовувати навчально-виховний процес та виконувати функції вчителя у закладах середньої освіти, враховуючи особливості конкретного типу навчального закладу та інтелектуальну й емоційну сфери особистості учня, його пізнавальні та розумові здібності.

2. ВИМОГИ ДО КОМПЕТЕНЦІЙ, ЗНАТЬ ТА УМІНЬ

2.1. Вимоги до компетенцій

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 035 – «Філологія» зі спеціалізацією – 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно)» відповідно до ОПП – «Англійська філологія та переклад» вивчення «Педагогіки» має сприяти формуванню інтегральної професійної компетенції, зокрема загальнонаукової компетенції (КЗН–1), соціально-особистісних компетентностей (КСО –3, КСО –4, КСО –5, КСО –6, КСО –9) та загальнопрофесійної компетентності (КЗП –9), що виражається у здатності забезпечувати якісне здійснення навчально-виховного процесу у закладах середньої освіти, та реалізовувати освітню, гностичну, конструктивно-планувальну, організаторську, комунікативно-навчальну, виховну, розвивальну функції вчителя. Зміст перелічених компетенцій описано у таблиці нижче.

Загальні компетентності	Шифр
Загальнонаукові компетенції (КЗН):	КЗН
- базові знання у галузях філософії, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання вітчизняної історії, економіки й права, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності;	КЗН–1
Компетенції соціально-особистісні (КСО):	КСО
- здатність учитися;	КСО–3
- здатність до критики й самокритики;	КСО–4
- креативність, здатність до системного мислення;	КСО–5
- адаптивність і комунікабельність;	КСО–6
- толерантність;	КСО–9
Професійні компетентності	
Компетентності загальнопрофесійні	КЗП
- педагогічна компетентність: здатність реалізовувати освітню, гностичну, конструктивно-планувальну, організаторську, комунікативно-навчальну, виховну, розвиваючу функції вчителя іноземної мови; здатність виконувати обов'язки вчителя іноземної мови, виходячи з цілей навчання іноземної мови в конкретному типі навчального закладу та враховуючи інтелектуальну й емоційну сфери особистості учня, його пізнавальні та розумові здібності.	КЗП–9

Результати навчання дисципліни деталізують такі програмні результати навчання, передбачені освітньо-професійною програмою підготовки фахівця:

- працювати у колективі, взаємодіяти на основі загальноприйнятих моральних і правових норм; проявляти повагу до людей, готовність нести відповідальність за підтримання довірливих партнерських відносин;
- продуктивно працювати у команді, встановлювати діалог з іншими учасниками для виконання поставлених завдань;
- володіти методикою самостійного опрацювання теоретичних знань та формування практичних умінь і навичок;
- учитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію;
- застосовувати теоретичні знання з педагогіки для організації навчально-виховного процесу, вибору ефективних навчальних технологій та прийомів.

Дисципліна має логічний та змістовно-методичний зв'язок із «Методикою навчання іноземної мови» та виробничою педагогічною практикою. Набуті компетенції є підґрунтям для опанування «Методики навчання іноземної мови» та успішного виконання завдань виробничої педагогічної практики.

2.2 Вимоги до знань та умінь

Успішне опанування курсу «Педагогіка» забезпечує знаннями про:

- предмет і завдання педагогіки; основні поняття і терміни педагогічної науки;
- мету й характеристики ідеалу виховання;
- методологію й методику планування та проведення педагогічного дослідження;
- закономірності педагогічного процесу;
- історію розвитку, сучасні проблеми та тенденції дидактики;
- основні характеристики навчального процесу;
- дидактичні принципи; методи навчання; форми організації навчання;
- типи та структуру уроків;
- вимоги до оцінювання знань, навичок і умінь;
- характеристики національної освітньої системи;
- змістовий компонент та методи виховання.

Вивчення курсу передбачає формування таких умінь (з урахуванням фаху):

- реалізовувати освітню, гностичну, конструктивно-планувальну, організаторську, комунікативно-навчальну, виховну, розвивальну функції вчителя (педагогічна компетентність);
- схарактеризувати соціальне педагогічне середовище;
- застосовувати адекватні форми й методи навчальної діяльності;
- використовувати методи активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів;
- користуватися поняттєво-термінологічним апаратом сучасної дидактики;
- обирати відповідні технології та процедури педагогічного дослідження.

2.3 СКЛАД І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

2.3.1 Розподіл за семестрами та модулями

Обсяг та терміни вивчення дисципліни. Навчальна дисципліна ВСГСЕ.01 А «Педагогіка» належить до вибіркового блоку 2.1. «Додаткові загальні компетентності (гуманітарного та соціально-економічного спрямування)» із циклу 2 «Дисципліни вільного вибору студента (без військової підготовки)» підготовки бакалавра за спеціальністю 035 – «Філологія» зі спеціалізацією – 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно)» відповідно до ОПП – «Англійська філологія та переклад».

Таблиця 1

СКЛАД І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Курс та семестр за робочим навчальним планом		Курс 3, семестр 5	Усього
Кількість кредитів ECTS		3	3
Кількість семестрових модулів		1	1
Повний обсяг часу, год.		90	90
У тому числі кількість аудиторних занять, год.		36	36
Із них, год.	лекційних	18	18
	лабораторних	0	0
	Практичних (семінарських)	18	18
Види завдань та робіт (РГР, РПР, КР, КП)		–	–
Обсяг часу на СРС, год.		54	54
Індивідуальна робота, год.		–	–
Підсумкова форма контролю: екзамен (І)		І	І

Педагогіку вивчають у п'ятому (осінньому) семестрі на третього курсу навчання. На вивчення дисципліни «Педагогіка» відводиться 3 навчальні кредити (90 год.), із яких 36 год. аудиторних занять розподілено між лекційними (18 год./1 год. на тиждень) та практичними (18 год./ 1 год. на тиждень) заняттями. На вивчення дисципліни студент щотижнево затрачує дві аудиторні години та три години самостійної роботи (див. табл. 1).

Трудоємність дисципліни – 3 кредити ECTS. Підсумкова атестація – *іспит*.

Основні види занять та особливості їх проведення. Програмою дисципліни передбачені читання лекцій, проведення практичних занять.

Під час вивчення дисципліни студенти опрацьовують три блоки змістових модулів. Аудиторні заняття поділяються порівну на лекції (18 год.) та практичні (18 год). На практичних заняттях під керівництвом викладача майбутні бакалаври вирішують практичні завдання, аналізують проблемні ситуації, обговорюють проблеми практичної навчально-виховної роботи вчителя. У процесі самостійної роботи (54 год.) студенти вивчають наукову, методичну літературу, готуються до практичних занять і готують наукове повідомлення з актуальних проблем педагогіки.

Найменування змістових модулів, розподіл у семестрі вивчення та кількість годин аудиторної (ауд.) та самостійної роботи (СРС), запланованих на їх опанування, уміщені у таблиці 2.

Таблиця 2

РОЗПОДІЛ ЗА МОДУЛЯМИ

№	Найменування змістових модулів	Кількість годин (ауд. / СРС)		
		Лекції	Лабораторні заняття	Практичні заняття (семінарські заняття)
Семестровий модуль 1				
ЗМ 1	Загальні основи педагогіки	6	–	8
ЗМ 2	Дидактика	10	–	8
ЗМ 3	Теорія виховання	2	–	2
	Усього:	18	–	18

**Тематичний план навчальної дисципліни
Модульна структура навчальної дисципліни «Педагогіка»**

Назви модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Ра-зом	із них				
		Лек-ції	Прак-тичні	Лаб.	Інд.	Сам. роб.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
ПЕДАГОГІКА						
Змістовий модуль 1 Загальні основи та історія педагогіки						
Тема 1. Педагогіка як наука про виховання. Історія педагогіки.	6	2	2	–	–	2
Тема 2. Розвиток і формування особистості	6	2	2	–	–	2
Тема 3. Педагогічне дослідження і педагогічний процес	8	2	2	–	–	4
Разом за змістовим модулем 1	20	6	6	–	–	8
Змістовий модуль 2 Дидактика						
Тема 4. Проблеми та тенденції розвитку дидактики	6	2	2	–	–	2
Тема 5. Навчальний процес	6	2	2	–	–	2
Тема 6. Закони, закономірності та методи навчання	4	2	–	–	–	2
Тема 7. Форми організації навчання	6	2	2	–	–	2
Тема 8. Діагностика навчання	8	2	2	–	–	4
Разом за змістовим модулем 2	30	10	8	–	–	12
Змістовий модуль 3 Теорія виховання						
Тема 9. Основні положення теорії виховання, <u>з яких</u>						
Основи теорії виховання	3	2	–	–	–	1
Виховання: суть, моделі, закони і закономірності виховання; принципи, методи і основні напрями виховання.	4	–	2	–	–	2
Виховні функції соціального середовища. Національне виховання. Самовиховання.	3	–	2	–	–	1
Разом за змістовим модулем 3	10	2	4	–	–	4
Підготовка до екзамену	30	–	–	–	–	30

Усього годин у заліковому кредиті	90	18	18	–	–	54
-----------------------------------	----	----	----	---	---	----

Мета вивчення і засвоєння змістових модулів дисципліни «Педагогіка»

Шифри модулів	Мета діяльності і зміст умінь
М	Після вивчення модуля студент
ЗМ 1	ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ
має знати:	предмет і завдання педагогіки; характеристики національної освітньої системи; мету й характеристики ідеалу виховання; педагогічні аспекти організації навчально-пізнавальної діяльності учнів; методологію й методику педагогічного дослідження;
має вміти:	характеризувати соціальне педагогічне середовище; вибирати відповідні технології та процедури педагогічного дослідження.
ЗМ 2	ДИДАКТИКА
має знати:	закономірності педагогічного процесу; історію розвитку, сучасні проблеми та тенденції дидактики; характеристики навчального процесу; дидактичні принципи; методи навчання; форми організації навчання; типи й структуру уроків; вимоги до оцінювання знань, навичок та умінь;
має вміти:	користуватися основними категоріями сучасної дидактики; використовувати методи активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів; працювати з фаховою літературою (анотувати, реферувати, складати бібліографічні описи); підготувати наукове повідомлення на актуальну педагогічну тему (за списком згідно з розподілом кафедри)
ЗМ 3	Теорія виховання
має знати:	– змістовий компонент та методи виховання; – суть національного ідеалу виховання;
має вміти:	застосувати методи, прийоми організації виховного впливу на учнів; аналізувати різноманітні педагогічні ситуації.

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 ЛЕКЦІЙНІ ЗАНЯТТЯ

Тематичний план лекційних занять дисципліни характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин	Література
ЗМ 1	Загальні основи педагогіки	6	
Л 1.1	Педагогіка як наука про виховання. Поняття педагогіки, історія її становлення. Структура педагогіки. Основні завдання педагогіки. Мета виховання. Виховний ідеал.	2	4-5; 9-11; 17; 29; 33
Л 1.2	Розвиток і формування особистості. Поняття особистості. Фактори формування і розвитку особистості. Соціалізація особистості. Закономірності та рушійні сили розвитку особистості.	2	1; 4-5; 8-11; 14; 17; 30; 32
Л 1.3	Педагогічне дослідження і педагогічний процес. Методологія і технологія педагогічного дослідження. Методи педагогічного дослідження. Характеристики педагогічного процесу. Закономірності педагогічного процесу. Функції педагога.	2	6-7; 9-12; 17; 26; 36
ЗМ 2	Дидактика	10	
Л 2.4	Проблеми та тенденції розвитку дидактики. Поняття дидактики. Історія її розвитку. Об'єкт і предмет дидактики. Організація процесу навчання. Система національної освіти та завдання дидактики.	2	6; 9-11; 17-18
Л 2.5	Навчальний процес. Характеристики навчального процесу. Складові навчального процесу. Формування вмінь та навичок. Функції навчального процесу.	2	4; 6; 9-11; 17-18
Л 2.6	Закони, закономірності та методи навчання. Закони та закономірності навчального процесу. Система дидактичних принципів та їх класифікація. Поняття про методи навчання. Класифікація методів навчання. Активізація навчально-пізнавальної діяльності.	2	4; 6; 9-11; 17-18; 36
Л 2.7	Форми організації навчання. Поняття про форми організації навчання. Класифікація форм організації навчання. Урок, його типи і структура.	2	2; 4; 6; 9-11; 17-18; 22-25; 31
Л 2.8	Діагностика навчання. Контроль і оцінка знань. Принципи педагогічного контролю. Види контролю. Форми й методи оцінювання рівня підготовленості учнів.	2	6; 8; 9-10; 12; 17; 19; 22
ЗМ 3	Теорія виховання	2	
Л 3.9	Основи теорії виховання. Принципи виховання. Основні напрями виховання.	2	1; 3; 14-15;

	Національне виховання. Виховні функції соціального середовища. Сутність самовиховання.		17; 30; 35
		Разом	18

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 «ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ»

Лекція № 1

ПЕДАГОГІКА ЯК НАУКА ПРО ВИХОВАННЯ (2 год.)

Поняття педагогіки. Предмет педагогіки та її головні функції. Основні категорії педагогіки. Розвиток та історія становлення педагогіки.

Зв'язок педагогіки з іншими науками. Педагогіка в системі гуманітарних наук. Система педагогічних наук.

Основні завдання, закони та закономірності педагогіки.

Мета, ідеал та програма виховання.

Різноманітність течій зарубіжної педагогіки (самостійна робота)

Опорні поняття

ПЕДАГОГІКА			
Категорії педагогіки	<i>виховання</i>	<i>навчання</i>	<i>освіта</i>
	<i>мета виховання</i>	<i>ідеал виховання</i>	<i>програма виховання</i>
Стадії	народна педагогіка	духовна педагогіка	світська педагогіка
Функції	теоретичне обґрунтування змісту, принципів, методів і форм навчання / виховання		
	вивчення передового педагогічного досвіду, створення педагогічних теорій		
	експериментальне дослідження педагогічної діяльності		
	вироблення педагогічної техніки		
Джерела	педагогічна спадщина минулого	сучасні педагогічні дослідження	передовий педагогічний досвід
Структура педагогіки	загальна	корекційна	галузеві
	вікова (до/шкільна/дорослих)	часткові методики	соціальна
Напрями і течії зарубіжної педагогіки	філософський (неопозитивізм, екзистенціалізм, неотомізм)	психолого-педагогічний (експериментальна педагогіка)	соціальний (педагогіка ноосфери)

ЛІТЕРАТУРА

Підручники та посібники

Основні

1. Кузьмінський А. І. Педагогіка [Текст] : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 418 с. – (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).
2. Фіцула М. М. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. – 3-тє вид., перероб. і допов. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2010. – 232 с.
3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] : навч. посіб. для студ. вузів, які вивч. дисципліну «Педагогіка» / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – К. : Вища школа, 1995. – 237 с.
4. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник [Текст] / С. У. Гончаренко ; ред. С. Головка. – К. : Либідь, 1997. – 374 с. – Режим доступу : <http://hum.edu-lib.net/szbrannoe/goncharenko-s-u-ukrayinskiy-pedagogichniy-slovník-onlayn>
5. Сірополко С. Історія освіти в Україні [Текст]. – К. : Наукова думка, 2001. – 912 с.

Додаткові

6. Ващенко Г. Виховний ідеал [Текст] : підручник для педагогів, молоді, батьків / Г. Ващенко. – 3-тє вид. – Полтава, 1994. – Т. 1. – 189 с. – Режим доступу : http://eduknigi.com/ped_view.php?id=47.
7. Відомі педагоги Прикарпаття (до 1939 року) [Текст] : біографічний довідник / Полек В., Дзвінчук Д., Угорчак Ю. – Т. 1. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 1997. – 202 с.
8. Відомі педагоги Прикарпаття (до 1939 року) [Текст] : біографічний довідник / Полек В., Дзвінчук Д., Угорчак Ю. – Т. 2. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 1999. – 284 с.
9. Народна педагогіка. Світовий досвід [Текст] : навч.-метод. комплекс / Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л., уклад. – Київ : Знання-Прес, 2003. – 134 с.
10. Український педагогічний словник [Текст] / С. У. Гончаренко, С. Головка, С. Каверіна. – Київ : Либідь, 1997. – 374 с. – Режим доступу : <http://edu-lib.net/drugoe-2/goncharenko-s-u-ukrayinskiy-pedagogich>.

Лекція № 2

РОЗВИТОК І ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ (2 год.)

Поняття особистості. Розвиток особистості. Особистість як предмет дослідження психологічної та педагогічної наук. Основні психічні риси особистості. Біопсихосоціальна модель вікового розвитку. Рушійні сили і закономірності розвитку особистості. Періодизація розвитку особистості. Основні напрями всебічного розвитку особистості

Формування особистості. Фактори формування і розвитку особистості. Соціалізація особистості. Функції виховання у формуванні особистості. Виховання як провідний фактор розвитку і формування особистості.

Зарубіжні теорії розвитку і формування особистості

Опорні поняття

людина	індивід	особа/особистість	індивідуальність
РОЗВИТОК			
напрями розвитку	<i>психічний</i>	<i>анатоμο-фізіологічний</i>	<i>соціальний</i>
рушійні сили розвитку	внутрішні / зовнішні суперечності	асиміляція і дисиміляція; збудження і гальмування; емоційна сфера (задоволення і незадоволення, радість і горе); спадкові дані і потреби виховання; рівень розвитку особистості і її ідеал, потреби особистості і її моральний обов'язок; домагання особистості і її можливості	
закономірності розвитку	наслідувальний характер; вплив середовища; вплив на всі сторони психіки; розвиток у діяльності; зміна особистості вимагає зміни ставлення до неї		
напрями всебічного розвитку особистості		моральне, розумове, трудове, естетичне і фізичне виховання	
вікова періодизація	молодший шкільний вік	середній шкільний вік	старший шкільний вік
ФОРМУВАННЯ			
Фактори формування і розвитку особистості			соціалізація
<i>біологічний</i>	<i>соціальний</i>		
Функції виховання у формуванні особистості		впорядкування всього спектру впливів	створення умов для прискорення соціалізації
Зарубіжні теорії розвитку і формування особистості			
<i>соціологізаторська</i>	<i>біологізаторська</i>	<i>теорія біхевіоризму</i>	
<i>теорія конвергенції</i>		<i>теорія психоаналізу (фрейдизм)</i>	

ЛІТЕРАТУРА

Підручники та посібники

Основні

1. Кузьмінський А. І. Педагогіка [Текст] : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 418 с. – (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).

2. Фіцула М. М. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. – 3-тє вид., перероб. і допов. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2010. – 232 с.

Додаткова література

3. Ващенко Г. Виховний ідеал [Текст] : підручник для педагогів, молоді, батьків / Г. Ващенко. – 3-тє вид. – Полтава, 1994. – Т. 1. – 189 с. – Режим доступу : http://eduknigi.com/ped_view.php?id=47.

4. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник [Текст] / С. У. Гончаренко ; ред. С. Головка. – К. : Либідь, 1997. – 374 с. – Режим доступу : <http://hum.edu-lib.net/szbranno/goncharenko-s-u-ukrayinskiy-pedagogichniy-slovník-onlayn>

Лекція № 3

МЕТОДОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ І МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПРОЦЕС (2 год.)

Методологія педагогічного дослідження.

Основні елементи педагогічного дослідження, його змістовий алгоритм.

Методи педагогічного дослідження і їх класифікація.

Педагогічний процес: призначення, компоненти, характеристики, закономірності учасники та їх функції (самостійна робота).

Опорні поняття

МЕТОДОЛОГІЯ НАУКИ			
Рівні методології			
філософський	загальнонауковий	конкретнонауковий	дисциплінарний
<i>світогляд, пізнання, інтерпретація</i>	<i>системний підхід, моделювання, статистичний</i>	<i>сукупність методів, форм, принципів дослідження в конкретній науці</i>	
НАУКОВЕ МЕТОДОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ			
		<i>дисципліні</i>	

ВИДИ	<i>фундаментальні</i>	<i>прикладні</i>	<i>діагностичні</i>
	<i>упроводжувальні</i>	<i>експериментальні</i>	
ЕЛЕМЕНТИ	<i>проблема</i>	<i>об'єкт</i>	<i>мета (ціль)</i>
	<i>гіпотеза</i>	<i>предмет</i>	<i>завдання</i>
МЕТОДИ	МЕТОДИКА	ТЕХНОЛОГІЯ	ПРОЦЕДУРА
– теоретичні	<i>аналіз, синтез, узагальнення, порівняння, висновки</i>		
– практичні	<i>педагогічне спостереження, бесіда, інтерв'ю, анкетування, педагогічний експеримент, вивчення шкільної документації, рейтинг, узагальнення незалежних характеристик, психолого-педагогічне тестування, соціометрія, аналіз результатів діяльності учня, моделювання</i>		
– математичні	<i>реєстрування, ранжування, вимірювання</i>		
ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЦЕС			
Педагогічна діяльність			
призначення	компоненти		закономірності
	педагогічна техніка		педагогічна етика

ЛІТЕРАТУРА

Підручники та посібники

Основні

1. Кузьмінський А. І. Педагогіка [Текст] : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 418 с. – (навчально-методичний комплекс з педагогіки).

2. Фіцула М. М. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. – 3-тє вид., перероб. і допов. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2010. – 232 с.

Додаткові

3. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник [Текст] / С. У. Гончаренко ; ред. С. Головка. – К. : Либідь, 1997. – 374 с. – Режим доступу : <http://hum.edu-lib.net/szbrannoe/goncharenko-s-u-ukrayinskiy-pedagogichniy-slovník-onlayn>.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ДИДАКТИКА

Лекція № 4

ПРОБЛЕМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ДИДАКТИКИ (2 год.)

Поняття та історія розвитку дидактики (теорії навчання). Поняття дидактичних принципів. Об'єкт і предмет дидактики. Зв'язок дидактики з іншими науками. Основні категорії дидактики.

Проблеми сучасної дидактики

Основні дидактичні концепції (самостійна робота)

Опорні поняття

Дидактика	об'єкт дидактики, предмет дидактики, методологічна основа дидактики, основні функції дидактики (теоретична, практична), дидактична концепція		
	проблеми сучасної дидактики, завдання сучасної дидактики		
Основні категорії дидактики:	навчання	дидактична закономірність	освіта
	викладання	принцип навчання	самоосвіта
	учіння	мета навчання	знання
	навчальна діяльність	виховна функція	уміння
	об'єкт / суб'єкт навчально-виховного процесу	розвивальна функція	навичка
		навчальне завдання	мотивація
		метод навчання	потреба
	технологія навчання	інтерес	
Дидактичні принципи:	науковості, систематичності, виховання, зв'язку навчання з життям, природовідповідності, індивідуалізації, активності, наочності та ін.		
Методологічні підходи до навчального процесу:	гуманістичний, аксеологічний, особистісний, діяльнісний, ресурсний, системний, компетентнісний, синергетичний, акмеологічний, праксеологічний, культурологічний		

ЛІТЕРАТУРА

Нормативні документи

1. Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI століття). – К. : Райдуга, 1994.

2. Концепція загальної середньої освіти // Інформ. зб. МОН України. – 2002. – № 2. – Режим доступу : http://subject.com.ua/psychology/psycho_pedagog/index.html.

Підручники та посібники

Основні

3. Кузьмінський А. І. Педагогіка [Текст] : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 418 с. – (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).
4. Фіцула М. М. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. – 3-тє вид., перероб. і допов. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2010. – 232 с.

Додаткові

5. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки / О. Вишневецький. – 3-вид., допов., доопр. – К. : Знання, 2008. – 566 с. – Режим доступу : http://pidruchniki.ws/17910211/pedagogika/protseualni_aspektihttp://pidruchniki.ws/15840720/pedagogika/teoretichni_osnovi_suchasnoyi_ukrayinskoji_pedagogiki_-_vishnevckiy_o.
6. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник [Текст] / С. У. Гончаренко ; ред. С. Головка. – К. : Либідь, 1997. – 374 с. – Режим доступу : <http://hum.edu-lib.net/szbrannoegoncharenko-s-u-ukrayinskiy-pedagogichniy-slovník-onlayn>.

Лекція № 5

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС (2 год.)

- Характеристика сучасного навчального процесу. Складові навчального процесу. Функції навчального процесу. Формування вмінь та навичок .
Характеристика основних концепцій навчання (самостійна робота). Педагогіка співробітництва (самостійна робота).
Опорні поняття

Навчальний процес			
компоненти навчального процесу	складові навчального процесу	процес засвоєння знань	функції навчального процесу
викладач	цільовий	сприймання	освітня
учень	стимулююче-мотиваційний	осмислення	розвиваюча
наочність	змістовний	розуміння	виховна
технічні засоби	операційно-дієвий	узагальнення	розвиток мислення
засоби і методи навчання	контрольно-регулюючий	закріплення	розвиток волі та наполегливості:
метод навчання	оцінно-результативний	застосування на практиці	розвиток емоцій учнів:
процес навчання:		закріплення знань, умінь і навичок	
навчання.		запам'ятовування	
викладання,		повторення	
учіння			

ЛІТЕРАТУРА

Нормативні документи

1. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття). – К. : Райдуга, 1994.
2. Концепція загальної середньої освіти // Інформ. зб. МОН України. – 2002. – № 2. – Режим доступу : http://subject.com.ua/psychology/psyho_pedagog/index.html.

Підручники та посібники

Основні

3. Кузьмінський А. І. Педагогіка [Текст] : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 418 с. – (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).
4. Фіцула М. М. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. – 3-тє вид., перероб. і допов. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2010. – 232 с.

Додаткові

5. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки / О. Вишневецький. – 3-вид., допов., доопр. – К. : Знання, 2008. – 566 с. – Режим доступу : http://pidruchniki.ws/17910211/pedagogika/protseualni_aspektihttp://pidruchniki.ws/15840720/pedagogika/teoretichni_osnovi_suchasnoyi_ukrayinskoji_pedagogiki_-_vishnevckiy_o.
6. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник [Текст] / С. У. Гончаренко ; ред. С. Головка. – К. : Либідь, 1997. – 374 с. – Режим доступу : <http://hum.edu-lib.net/szbrannoegoncharenko-s-u-ukrayinskiy-pedagogichniy-slovník-onlayn>.

Лекція № 6

ЗАКОНИ, ЗАКОНОМІРНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ (2 год.)

- Закономи та закономірності навчального процесу.
Система дидактичних принципів та їх класифікація.
Поняття про методи навчання. Класифікація методів навчання. Активізація навчально-пізнавальної діяльності.

Опорні поняття

закон	закономірність	методи навчання	
навчального процесу		структура методу	класифікація методів

ЛІТЕРАТУРА

Нормативні документи

1. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття). – К. : Райдуга, 1994.

2. Концепція загальної середньої освіти // Інформ. зб. МОН України. – 2002. – № 2. – Режим доступу : http://subject.com.ua/psychology/psyho_pedagog/index.html.

Підручники та посібники

Основні

3. Кузьмінський А. І. Педагогіка [Текст] : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 418 с. – (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).

4. Фіцула М. М. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. – 3-тє вид., перероб. і допов. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2010. – 232 с.

Додаткові

5. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки / О. Вишневський. – 3-вид., допов., доопр. – К. : Знання, 2008. – 566 с. – Режим доступу : http://pidruchniki.ws/17910211/pedagogika/protseualni_aspektihttp://pidruchniki.ws/15840720/pedagogika/teoretichni_osnovi_suchasnovi_ukrayinskoyi_pedagogiki_-_vishnevckiy_o.

6. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник [Текст] / С. У. Гончаренко ; ред. С. Головка. – К. : Либідь, 1997. – 374 с. – Режим доступу : <http://hum.edu-lib.net/szbranno/goncharenko-s-u-ukrayinskiy-pedagogichniy-slovník-onlayn>

Лекція № 7

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ (2 год.)

Поняття про форми організації навчання.

Класифікація форм організації навчання.

Урок, його типи і структура.

Опорні поняття

ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ		
історичний розвиток	типи уроків	на занятті
індивідуальна	стандартні	фронтальна
індивідуально-групова	комбіновані (змішані)	індивідуальна
групова система навчання	засвоєння нових знань	групова
класно-урочна система	засвоєння навичок і умінь	парна
белл-ланкастерська система	застосування знань, навичок і умінь	кооперативно-групова
батавська система	узагальнення і систематизації знань	диференційовано-групова
мангеймська система		
Дальтон-план	контролю і корекції знань, навичок і умінь	ланкова
бригадно-лабораторна система		індивідуально-групова
план Трампа	нестандартні	

ЛІТЕРАТУРА

Нормативні документи

1. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття). – К. : Райдуга, 1994.

2. Концепція загальної середньої освіти // Інформ. зб. МОН України. – 2002. – № 2. – Режим доступу : http://subject.com.ua/psychology/psyho_pedagog/index.html.

Підручники та посібники

Основні

3. Кузьмінський А. І. Педагогіка [Текст] : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 418 с. – (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).

4. Фіцула М. М. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. – 3-тє вид., перероб. і допов. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2010. – 232 с.

Додаткові

5. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки / О. Вишневський. – 3-вид., допов., доопр. – К. : Знання, 2008. – 566 с. – Режим доступу : http://pidruchniki.ws/17910211/pedagogika/protseualni_aspektihttp://pidruchniki.ws/15840720/pedagogika/teoretichni_osnovi_suchasnovi_ukrayinskoyi_pedagogiki_-_vishnevckiy_o.

6. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник [Текст] / С. У. Гончаренко ; ред. С. Головка. – К. : Либідь, 1997. – 374 с. – Режим доступу : <http://hum.edu-lib.net/szbranno/goncharenko-s-u-ukrayinskiy-pedagogichniy-slovník-onlayn>

Лекція № 8

ДІАГНОСТИКА НАВЧАННЯ (2 год.)

Контроль і оцінка знань.

Принципи педагогічного контролю. Види контролю.

Форми й методи оцінювання рівня підготовленості учнів.

Опорні поняття

оцінка	перевірка	контроль	педагогічна діагностика
КОНТРОЛЬ			
види	функції	форми	методи
попередній	контролююча	фронтальна	спостереження
поточний	стимулююче-мотиваційна	групова	усне опитування
тематичний	освітня	індивідуальна	письмовий контроль
підсумковий	навчальна	комбінована	графічна перевірка
принципи	виховна	самоконтроль	практична перевірка

об'єктивність	розвиткова	взаємоконтроль	тестовий контроль
систематичність	діагностична		дидактичний тест
гласність	коригувальна		тест успішності
зміст контролю	управлінська		
об'єкт контролю	аналітична		
види оцінювання			
тематичне	підсумкове	поточне	критерії оцінювання
рівні навчальних досягнень			
початковий	середній	достатній	

ЛІТЕРАТУРА

Нормативні документи

1. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти // Освіта України. – № 40. – 5 жовтня 2000 р. – Режим доступу до електронної версії : http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/18438/.
2. Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти. Наказ МОНмолодьспорт №329 від 13.04.11 року. – Режим доступу до електронної версії : http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/18438/

Підручники та посібники

Основні

1. Кузьмінський А. І. Педагогіка [Текст] : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 418 с. – (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).
2. Фіцула М. М. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. – 3-тє вид., перероб. і допов. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2010. – С. 192-204.

Додаткові

3. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посібн. для студ. вищ. закл. освіти / Омелян Вишневський. – К. : Знання, 2008. – 566 с. – Режим доступу до електронної версії : http://pidruchniki.ws/15840720/pedagogika/teoretichni_osnovi_suchasnoyi_ukrayinskoyi_pedagogiki_-_vishnevskiy_o
4. Вишневський О., Кобрій О., Чепіль М. Контроль і оцінювання / Теоретичні основи педагогіки / За ред. О.Вишневського. – Дрогобич, 2001. – С. 77 – 78.
5. Волкова Н.П. Педагогіка. – К., 2003. – С. 351–358.
6. Зайченко І. В. Педагогіка : навч. посібник для студ. вищих педагогічних навчальних закладів (Рукопис). – Чернігів, 2002. – 528 с. – Режим доступу до електронної версії : http://pidruchniki.ws/13530508/pedagogika/perevirka_otsinka_rezultatuv_navchannya#500
7. Мойсеюк Н.С. Педагогіка. – К., : Гранма, 2003. – С. 348-364. – Режим доступу до електронної версії : http://pidruchniki.ws/12570107/pedagogika/pedagogika_moyseyuk_nye
8. Пальчевський С. С. Педагогіка : навч. пос. / С. С. Пальчевський. – К. : Каравелла, 2007. – 576 с. – Режим доступу до електронної версії : http://pidruchniki.ws/1892070635480/pedagogika/kontrol_otsinka_korektsiya_navchalnopiznavalnoyi_diyalnosti_uchniv#367
9. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник [Текст] / С. У. Гончаренко ; ред. С. Головка. – К. : Либідь, 1997. – 374 с. – Режим доступу : <http://hum.edu-lib.net/szbrannoegoncharenko-s-u-ukrayinskiy-pedagogichniy-slovník-onlayn>

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ

Лекція № 9

ОСНОВИ ТЕОРІЇ ВИХОВАННЯ (2 год.)

Принципи виховання. Основні напрями виховання.

Національне виховання.

Виховні функції соціального середовища.

Сутність самовиховання.

Опорні поняття:

Мета виховання – сукупність властивостей особистості до виховання яких прагне суспільство.

Ідеал виховання – уявлення про взірць людської поведінки і стосунки між людьми, що виходять із розуміння мети життя.

Програма виховання – короткий виклад основних положень і цілей діяльності навчально-виховного закладу щодо виховання учнів упродовж всього періоду їх навчання, що виходять із розуміння мети життя.

ЛІТЕРАТУРА

Нормативні документи

1. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття). – К. : Райдуга, 1994.
2. Концепція загальної середньої освіти // Інформ. зб. МОН України. – 2002. – № 2. – Режим доступу : http://subject.com.ua/psychology/psyho_pedagog/index.html.

Підручники та посібники

Основні

3. Кузьмінський А. І. Педагогіка [Текст] : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 418 с. – (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).
4. Фіцула М. М. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. – 3-тє вид., перероб. і допов. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2010. – 232 с.

Додаткові

5. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки / О. Вишневський. – 3-вид., допов., доопр. – К. : Знання, 2008. – 566 с. – Режим доступу : <http://pidruchniki.ws/17910211/pedagogika/>

3.2 ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ

Не передбачені навчальною програмою дисципліни.

3.3 ПРАКТИЧНІ (СЕМІНАРСЬКІ) ЗАНЯТТЯ

Основна дидактична мета практичних занять – розширити, поглибити й деталізувати наукові знання, отримані на лекціях та в процесі самостійної роботи. Вони спрямовані на підвищення рівня засвоєння навчального матеріалу, закріплення компетенцій, умінь і навичок, розвиток наукового мислення та усного мовлення студентів.

ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Модулі, змістові модулі та практичні заняття	Назви модулів та теми занять	Обсяг год.
М	Педагогіка	18
ЗМ 1	Загальні основи педагогіки	8
П 1	Вступне заняття. Структура педагогіки. Методика педагогічного дослідження.	2
П 2	Розвиток і формування особистості. Педагогічний процес	2
П 3	Закон України "Про освіту"	2
П 4	Мета та ідеал виховання. Контрольна робота № 1	2
ЗМ 2	Дидактика	8
П 5	Проблеми та тенденції розвитку дидактики. Основні дидактичні концепції	2
П 6	Навчальний процес. Методи навчання.	2
П 7	Форми організації навчання.	2
П 8	Діагностика навчання. Контрольна робота № 2	2
ЗМ 3	Теорія виховання	2
П 9	Педагогіка як наука про виховання. Виховання: суть, моделі, закони і закономірності виховання; принципи, методи і основні напрями виховання. Виховні функції соціального середовища. Національне виховання. Самовиховання. Контрольне опитування № 3	2
Разом		18

Тематичний план практичних занять дисципліни характеризує таблиця 3.

Таблиця 3 – Тематичний план практичних занять

Обсяг у год.	Назва та стислий зміст роботи	Мета роботи
8	ЗМ 1 Загальні основи педагогіки	
2	<p>П 1. Вступ. Основні наукові категорії педагогіки. Історія педагогіки Структура педагогіки. Методика педагогічного дослідження.</p> <p>Вступ. Визначення та основні наукові категорії педагогіки. Значення педагогіки. Історія педагогіки. Педагогіка в системі гуманітарних наук. Завдання педагогіки. Традиції і звичаї у педагогіці.</p> <p>Структура педагогіки. Загальна педагогіка. Дошкільна педагогіка. Шкільна педагогіка. Соціальна педагогіка. Превентивна педагогіка. Сурдопедагогіка. Тифлопедагогіка. Олігофренопедагогіка. Функціональні педагогічні науки.</p> <p>Методика педагогічного дослідження.</p> <p>Методи педагогічного дослідження. Тестові методики у педагогічному дослідженні</p> <p>Фундаментальні / прикладні / упроваджувальні / експериментальні / діагностичні педагогічні дослідження. Технологія і процедура педагогічного дослідження.</p> <p>Проблема/об'єкт/предмет/мета/завдання/гіпотеза/ методи/ наукового дослідження.</p> <p>Зміст, організація і структура педагогічного дослідження, його змістовий алгоритм.</p>	<p>Розвивати інтерес студентів до змісту навчального курсу. Визначити ступінь засвоєння значення основних наукових категорій педагогіки.</p> <p>Узагальнити основні етапи становлення педагогіки як науки.</p> <p>З'ясувати значення педагогіки та її місце в системі гуманітарних наук; завдання педагогіки. Схарактеризувати структуру педагогіки.</p> <p>З'ясувати ступінь засвоєння етапів і методики проведення педагогічного дослідження: проблема/об'єкт/предмет/ мета/ завдання/гіпотеза/ методи/ наукового дослідження; змісту, організації та структури педагогічного дослідження, його змістового алгоритму.</p>

2	<p>П 2. Розвиток і формування особистості. Педагогічний процес</p> <p>Розвиток особистості. Поняття особистості. Дослідження особистості. Біопсихосоціальна модель вікового розвитку. Закономірності процесу розвитку. Періодизація розвитку особистості. Розвиток психіки людини.</p> <p>Формування особистості. Фактори формування і розвитку особистості. Соціалізація особистості. Функції виховання у формуванні особистості. Закономірності та рушійні сили формування особистості.</p> <p>Педагогічний процес. Призначення педагогічного процесу. Компоненти педагогічного процесу. Закономірності педагогічного процесу. Зміст педагогічної діяльності. Педагогічна техніка. Педагогічна етика.</p>	<p>Визначити ступінь засвоєння <i>знань</i> про процеси розвитку та формування особистості.</p> <p>Встановити: мету, основні компоненти, закони та закономірності педагогічного процесу, зміст педагогічної діяльності; елементи педагогічної техніки.</p> <p><i>Обговорення у загальному колі</i> на тему «Мета і завдання діяльності вчителя у школі».</p>
	<p>П 3. Закон України "Про освіту"</p>	<p>Проаналізувати основні положення та інновації нового Закону України "Про освіту". Описати структуру і принципи побудови системи освіти в Україні.</p>
	<p>П 4. Мета та ідеал виховання.</p> <p>Цілеспрямованість виховання. Мета виховання. Вплив державної ідеології на виховання. Система виховних завдань. Чинники, що впливають на формування ідеалу особистості. Ідеал виховання і соціальне середовище. Характеристики ідеалу виховання. Ідеал українського виховання.</p> <p>Контрольна робота № 1</p>	<p>Визначити ступінь засвоєння <i>знань</i> та розуміння взаємозв'язку між соціальним середовищем і державною ідеологією у формуванні ідеалу виховання.</p> <p>Схарактеризувати чинники, які впливають на формування ідеалу особистості</p> <p>Сформулювати мету та суть ідеалу українського виховання за Г. Ващенком.</p> <p>Визначити рівень засвоєння студентами навчального матеріалу ЗМ 1.</p>
ЗМ 2 Дидактика		
	<p>П 5. Проблеми та тенденції розвитку дидактики.</p> <p>Історія розвитку теорії навчання. Предмет дидактики. Проблеми сучасної дидактики. Організація процесу навчання. Система національної освіти та завдання дидактики.</p> <p>Основні дидактичні концепції.</p>	<p>Схарактеризувати предмет дидактики та проблеми її розвитку.</p> <p>З'ясувати ступінь засвоєння змісту основних категорій дидактики.</p> <p>Здійснити контроль самостійної роботи: порівняльний аналіз основних дидактичних концепцій.</p>
	<p>П 6. Навчальний процес. Методи навчання. Навчальний процес. Ознаки сучасного навчального процесу. Компоненти навчального процесу. Знання, вміння та навички. Функції навчального процесу. Характеристика основних концепцій навчання. Педагогіка співробітництва.</p> <p>Методи навчання. Поняття методу навчання. Класифікація методів навчання. Характеристики традиційних методів навчання. Наочні методи навчання. Практичні методи навчання. Інтерактивні методи навчання. Активізація навчально-пізнавальної діяльності.</p>	<p>Проаналізувати навчально-нормативні документи, які регулюють реалізацію освітніх цілей.</p> <p>З'ясувати наскільки глибоко студенти розуміють сутність та особливості навчального процесу у школі. Визначити структуру процесу навчання, його об'єктивний і суб'єктивний сенс.</p> <p>Встановити складові процесу навчання та оволодіння новими знаннями у школі.</p> <p>Описати шляхи розвитку наукових понять й умінь, навичок учнів, та формування їхніх компетентностей.</p> <p>Узагальнити принципи організації навчального процесу у школі.</p> <p>Обґрунтувати вибір методів навчання для окремої навчальної дисципліни.</p>
	<p>П 7. Форми організації навчання.</p> <p>Форма організації навчання як дидактична категорія. Класно-урочна система. Типи і структура сучасного уроку. Загальні вимоги до уроку. Дидактичні, виховні й розвиткові вимоги до уроку. Організація позаурочної навчальної діяльності.</p>	<p>Формувати здатність реалізовувати конструктивно-планувальну, освітню, виховну, розвивальну функції викладача.</p> <p>Сформулювати уявлення про форму організації навчально-виховного процесу як складову дидактичної системи, яка безпосередньо впливає на результат навчального процесу; поглибити знання про дидактичні вимоги до проведення різних форм організації навчання у школі.</p> <p>Визначити ступінь засвоєння <i>знань</i> про особливості різних форм організації навчання. Встановити переваги та недоліки різних форм організації навчання. Схарактеризувати основні типи і структуру сучасного уроку.</p> <p>Сформулювати дидактичні, виховні й розвиткові вимоги до уроку.</p> <p>Формувати вміння: планувати структуру, зміст, процес організації уроків різних типів, формулювати навчальну мету; застосувати методи, прийоми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів (бесіда, діалог, дискусія, мозкова атака, сюжетно-рольова гра, робота в групах тощо); розробляти необхідні методичні матеріали.</p> <p>Описати принципи організації позаурочної навчальної діяльності.</p>

	П 8. Діагностика навчання. Контроль і оцінка як педагогічні категорії. Принципи і види педагогічного контролю. Форми й методи оцінювання рівня підготовленості учнів. Оцінка знань, навичок і вмінь. Діагностування та прогнозування педагогічних результатів.	Формувати здатність реалізовувати конструктивно-планувальну, освітню, виховну, розвивальну функції викладача. Пояснити суть педагогічних категорій контроль і оцінка та встановити співвідношення між ними. Схарактеризувати принципи і види педагогічного контролю, форми й методи оцінювання рівня підготовленості учнів. Пояснити суть оцінювання знань, навичок і вмінь. Описати методiku діагностування та прогнозування педагогічних результатів. Визначити рівень засвоєння студентами навчального матеріалу ЗМ 2.
	Контрольна робота № 2	
2	ЗМ 3 Теорія виховання	
	Педагогіка як наука про виховання Виховання як педагогічна категорія. Суть процесу виховання. Модель процесу виховання. Закони виховання та їх характеристика. Закономірності виховання в українському суспільстві. Характеристики принципів виховання. Основні напрями виховання. Методи виховання та їх класифікація Національне виховання. Виховні функції соціального середовища. Методи самовиховання. Етапи процесу самовиховання. Контрольне опитування №3.	Схарактеризувати основні моделі, закони і закономірності виховання. Сформулювати принципи, описати та прокласифікувати методи виховання. Описати основні напрями виховання. Визначити виховні функції соціального середовища. Описати суть національного виховання. Визначити зміст, особливості, методи й етапи самовиховання. Визначити рівень засвоєння студентами навчального матеріалу ЗМ 3

3.3 САМОСТІЙНА РОБОТА ТА ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Самостійна робота є однією із форм організації навчання у вищій школі, яка має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. Самостійна робота (54 год.) поєднує вивчення наукової та методичної літератури, підготування до практичних занять, написання та виступ із науковим повідомленням.

У процесі самостійної роботи (54 год.) студенти готуються до практичних занять, контрольного опитування та іспиту. Індивідуальна робота передбачає написання наукового повідомлення на актуальну проблему загальної педагогіки. На вивчення дисципліни окрім аудиторних, відводиться три тижневі години самостійної роботи.

Самостійна робота включає:

- підготовку до занять (вивчення наукової та методичної літератури, підготовка до обговорення теоретичних питань, підготовка до диспутів, діалогів, мозкових штурмів);
- складання розгорнутих планів-конспектів виховних заходів; виготовлення навчальних матеріалів та засобів навчання; розроблення різних типів контролюючих завдань, в т.ч. стандартизованих тестів; самостійне опрацювання теоретичного матеріалу);
- підготовку до контрольного опитування;
- підготовку до іспиту.
- написання та презентація наукового повідомлення на актуальну проблему загальної

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 4.

Таблиця 4 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин	Література
		ДФН	порядковий номер
М	Педагогіка		
ЗМ 1	Загальні основи педагогіки	1	
Т 1	Мета та ідеал виховання. Різноманітність течій зарубіжної педагогіки	1	С. 47-48, 60-62
ЗМ 2	Дидактика	2	
Т 4	Основні дидактичні концепції.	1	С. 205-217
Т 6	Організація позаурочної навчальної діяльності. Ефективні форми навчання в зарубіжній школі.	1	С. 175-191
ЗМ 3	Теорія виховання	1	
Т 8	Основні напрями виховання	1	С. 247-313
	Разом	4	

Індивідуальні завдання студента наведено у таблиці 6.

Таблиця 6 – Перелік індивідуальних завдань студента

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин	Література
		ДФН	порядковий номер
М	Педагогіка		
ІЗ 1	Наукове повідомлення за тематикою курсу	1	

Наукове повідомлення є видом індивідуальної навчальної та науково-дослідної навчальної роботи студента. Тема повідомлення обирається студентом на основі запропонованого списку. Повідомлення виконуються на комп'ютері (шрифт Times New Roman, кегль 14 пт, міжрядковий інтервал – 1,5) або рукописно. Формат паперу А4. Обсяг повідомлення 2–3 стор. (комп'ютерний набір); 4-5 стор. (виконані рукописно). Наявність плану та списку використаних джерел у повідомленні обов'язкова. Тематика повідомлень може оновлюватися для відображення актуальних проблем педагогічної науки та наукових інтересів студентів. Виступ із повідомленням відбувається на практичному занятті за тематикою повідомлення. Обов'язкового представити презентацію в слайдах.

За бажанням наукова робота може проводитися додатково. Тема дослідження обирається студентом на основі запропонованого списку або узгоджується із викладачем індивідуально. Науково-дослідні завдання виконуються студентами самостійно у малих групах із 2-3 осіб під керівництвом викладача. Результати проведеної роботи можуть бути оформлені у вигляді тез та виступу на науковій конференції.

Повідомлення готуються за однією з тем:

1. "Кодекс вартостей" за О.Вишневіським.
2. Вальдорфська система виховання.
3. Виховна система М.Монтесорі.
4. Виховний ідеал Г.Вашенка.
5. Виховні ідеї в античній філософії.
6. Г.Сковорода і педагогіка.
7. Дидактичні принципи та їх класифікація.
8. Експеримент в педагогіці.
9. Закони навчального процесу.
10. Конституційно-правові засади освітньої діяльності в Україні.
11. Контроль як педагогічне поняття.
12. Нестандартні уроки в сучасній дидактиці.
13. Педагогічна культура.
14. Педагогічна майстерність.
15. Педагогічна система В.Сухомлинського.
16. Педагогічні ідеї Ж.-Ж.Руссо.
17. Педагогічні погляди гуманістів епохи Відродження.
18. Педагогічні погляди К.Ушинського.
19. Педагогічні погляди С.Русової.
20. Реформування вітчизняної системи освіти за роки незалежності.
21. Родина педагогіка.
22. Стилї роботи педагога.
23. Сучасні зарубіжні дидактичні концепції.
24. Традиції української народної педагогіки.
25. Характеристика радянської системи виховання.
26. Характеристика теорій психічного розвитку.
27. Я. А.Коменський – засновник дидактики.

Інші види самостійної роботи та загальний її баланс характеризує таблиця 1.

2.5 Оцінювання знань студентів

Форми поточного контролю: оцінювання відповідей та доповнень на практичних заняттях, оцінювання письмових контрольних робіт (контрольного опитування), оцінювання тексту повідомлення та його захисту.

Підсумковий контроль – іспит.

Методи навчання. Лекції та практичні заняття із застосуванням репродуктивних, пояснювально-ілюстративних, проблемно-пошукових та інтерактивних методів навчання, комп'ютерних презентацій і слайдів. Презентація наукових повідомлень з актуальних проблем загальної педагогіки. Самостійна робота, індивідуальні творчі завдання.

5 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Схема нарахування балів для оцінювання знань студентів із дисципліни наведена в таблиці 7. За даними таблиці 7 на початку семестру розробляється робочий план дисципліни.

Таблиця 7 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів з дисципліни «Педагогіка»

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
ЗМ 1 Загальні основи педагогіки	
Виступ на практичних заняттях (П 1 – П2) і участь у загальній дискусії	2*10=20
Контрольне опитування № 1 (П3)	15
Разом за ЗМ 1	35
ЗМ 2 Дидактика	
Виступ на практичних заняттях (П 4-5) і участь у загальній дискусії	2*10=20
Контрольне опитування № 2 (П 6)	15
Разом за ЗМ 2	35
ЗМ 3 Теорія виховання	
Виступ на практичних заняттях (П 7–П 8) і участь у загальній дискусії	10
Наукове повідомлення (індивідуальна робота) (П 9)	20
Разом за ЗМ 3	30
Усього :	100

РОЗПОДІЛ БАЛІВ (КРЕДИТІВ ECTS)

Семестровий модуль № 1		
Вид роботи	К-сть балів	К-сть кредитів
Накопичувальна частина дисципліни:		
– відповіді та доповнення на практичних заняттях;	20	0,4
– виконання поточних контрольних робіт;	30	0,6
– контроль самостійної роботи	20	0,4
– науково-дослідна робота	30	0,6
Разом:	100	2
Іспит	100	1

Система оцінювання

Контроль знань здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Система оцінювання передбачає застосування трьох форм контролю: *поточного, модульного та підсумкового.*

Поточний контроль: оцінювання усних відповідей та доповнень на аудиторних заняттях, активності у загальних обговореннях тем, диспутах, оцінки за виконання письмових контрольних робіт, написання і захист рефератів тощо.

Модульний контроль: результати вивчення проблематики дисципліни підсумовуються викладачем за підсумками накопичених балів за результатами поточного контролю (активності у загальних обговореннях тем, диспутах, оцінки за виконання письмових контрольних робіт, написання і захист рефератів тощо). Максимальна сума балів – 100 (Pco).

Підсумковий контроль знань реалізується на письмовому іспиті, який поєднує тестування із розгорнутою відповіддю на запитання за вивченими темами. Максимальна сума балів – 100 (Io).

Для виставлення підсумкової структурної оцінки (Pco) враховуються здобутки студента впродовж семестру. Щоб отримати позитивну оцінку за курс студент має:

- виконати програму курсу;
- отримати позитивні оцінки з усіх видів робіт;
- написати та виступити із науковим повідомленням на актуальну педагогічну тему; набрати не менше 35 балів для отримання допуску до складання іспиту.

Виставляючи модульну оцінку, екзаменатор враховує здобутки студента упродовж семестру.

Остаточне оцінювання екзамену з дисципліни проводиться відповідно до вимог чинного Положення «Про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу студентів»

За результатами вивчення курсу студент отримує рейтингову оцінку (Po) за 100-бальною системою, яка розраховується за формулою:

$$Po = (Pco + Io) : 2,$$

- де Po – рейтингова оцінка,
Pco – результат модульного контролю,
Io – іспитова оцінка.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінюючи навчальні досягнення студентів з дисципліни «Педагогіка» за основу слід брати повноту і правильність виконання завдань. Необхідно враховувати:

- характеристики відповіді студента: правильність, логічність, послідовність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, диференціювати, інтегрувати та уніфікувати отримані знання, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень;
- уміння користуватися додатковою літературою.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну.

Повнота знань – кількість визначених навчальною програмою знань.

Глибина знань – усвідомленість існуючих між групами знань зв'язків.

Гнучкість знань – уміння застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; уміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих.

Системність знань – усвідомлення структури знань, їх ієрархії та послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших.

Міцність знань – тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях.

Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах. Для оцінки якості засвоєння дисципліни в РСО запроваджена 100 бальна шкала. Шкали оцінювання та визначення навчання наведені в таблиці.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
67-74	D	
60-66	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

2.6 Навчально-методичні матеріали

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Методичне забезпечення

1. Янишин О. К. Педагогіка : методичні вказівки для самостійної роботи / О. К. Янишин. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2017. – 70 с.
2. Янишин О. К. Педагогіка : методичні вказівки для вивчення навчальної дисципліни та підготовки до практичних занять / О. К. Янишин. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2017. – 42 с.
3. Янишин О. К. Педагогічна практика з іноземної мови [Текст] : програма та методичні рекомендації. – 2006. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2006. – 69 с. – (Кафедра теорії і практики перекладу).
4. Янишин О. К. Я-62 Педагогіка : конспект лекцій / О. К. Янишин. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2017. – 111 с.
5. Янишин О. К. Педагогіка : методичні вказівки для підготовки до практичних занять і виконання самостійної роботи / О. К. Янишин. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2018. – 55 с.

Основна література

6. Кузьмінський А. І. Педагогіка [Текст] : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 418 с. – (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).
7. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] : навч. посіб. для студ. вузів, які вивч. дисципліну «Педагогіка» / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – К. : Вища школа, 1995. – 237 с.
8. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник [Текст] / С. У. Гончаренко ; ред. С. Головка. – К. : Либідь, 1997. – 374 с. – Режим доступу : <http://hum.edu-lib.net/szbrannoe/goncharenko-s-u-ukrayinskiy-pedagogichnij-slovník-onlayn>.
9. Державна національна програма "Освіта" (Україна XXI століття) [Текст]. – К. : Райдуга, 1994. – Режим доступу : http://www.uazakon.com/documents/date_5x/pg_irwjjs.htm.

10. Закон України "Про внесення змін і доповнень до Закону Української РСР "Про освіту" [Текст] // Голос України. – 1996. – № 77. – 25 квіт. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/100/96-%D0%B2%D1%80>.
11. Закон України "Про загальну середню освіту" [Текст] // Урядовий кур'єр: Інформаційний додаток "Орієнтир". – 1999. – № 125-126. – 8 лип. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/651-14>.
12. Конституція України [Текст]. – К., 2006. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
13. Національна доктрина розвитку освіти. Затверджено Указом Президента України від 17 квітня 2002 р. № 347/2002 [Текст] // II Всеукраїнський з'їзд працівників освіти (7–9 жовтня 2001 р.) – К., 2001. – С.136-155. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>.
14. Кузьмінський А. І. Педагогіка: завдання і ситуації [Текст] : практикум / А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
15. Сірополко С. Історія освіти в Україні [Текст]. – К. : Наукова думка, 2001. – 912 с.
16. Фіцула М. М. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. – 3-тє вид., перероб. і допов. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2010. – 232 с.

Додаткова література

17. Ващенко Г. Виховний ідеал [Текст] : підручник для педагогів, молоді, батьків / Г. Ващенко. – 3-тє вид. – Полтава, 1994. – Т. 1. – 189 с. – Режим доступу : http://eduknigi.com/ped_view.php?id=47.
18. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. – 3-тє вид. – К. : Академвидав, 2009. – 616 с.
19. Дзвінчук Д. Державне управління освітою в Україні: тенденції і законодавство [Текст] : навч. посіб. – К. : ЗАТ "Нічлава", 2003. – 240 с.
20. Дзвінчук Д. І. Розвиток суспільства та освіти: історико-філософський аналіз : монографія. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2006. – 156 с.
21. Народна педагогіка. Світовий досвід [Текст] : навч.-метод. комплекс / Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л., уклад. – Київ : Знання-Прес, 2003. – 134 с.
22. Відомі педагоги Прикарпаття (до 1939 року) [Текст] : біографічний довідник / Полек В., Дзвінчук Д., Угорчак Ю. – Т. 1. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 1997. – 202 с.
23. Відомі педагоги Прикарпаття (до 1939 року) [Текст] : біографічний довідник / Полек В., Дзвінчук Д., Угорчак Ю. – Т. 2. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 1999. – 284 с.

Періодичні видання в бібліотеці ІФНТУНГ

24. Педагогіка і психологія = Pedagogics and psychology: наук.-теорет. та інформ. журн. – К. : Педагогічна преса (з 1993 р.).
25. Педагогічна думка: наук.-теорет. журн. (з 2005 р.).
26. Вища освіта України : наук. фак. видання (з 2002 р.).
27. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка : наук. фак. видання (з 2015 р.).

Інформаційні ресурси

28. «Для всіх, хто навчається». Велика бібліотека навчально-методичної літератури [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://metodportal.net>.
29. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати.) [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/portal>.
30. Наукова періодика України (журнали та збірники наукових праць) [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc%5FGum/Vlush>.
31. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
32. ПУБЛІЧНА БІБЛІОТЕКА [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://publ.lib.ru>